

Dieuwertje de Bruin, Jan van der Zeijden en "De Kleine Bazar".

De Gouden Engel

In deze kleine bijdrage aan *De Gouden Engel* dien ik mij af te vragen welke relatie ik heb tot Koedijk. Zelf ben ik er niet geboren, maar mijn vader, Klaas Pieter Bus, wel. Hij is echter niet aan het kanaal geboren, maar in het Zuideinde van Sint Pancras, dat toen tot de gemeente Koedijk behoorde. Mijn vrouw is er ook niet geboren, maar ook haar vader weer wel, en hij echt in Koedijk, aan de Kanaaldijk. Zijn familienaam is in Koedijk bij sommigen nog wel bekend van de winkel, die "De Kleine Bazar" heette, een naam die boven de winkeldeur en de etalageramen stond met ervóór "Wed. J.J. van der Zeijden". Een foto van deze winkel stond in nummer 5 van *De Gouden Engel* (p. 6). Een andere foto waarop die tekst nog - zij het enigszins gehavend - te zien is, staat als nummer

31 in "Koedijk in oude ansichten" van S. Visser (2^e druk 1986). Velen kenden die winkel als het winkeltje van Dieuwertje de Bruin (niet 'de Bruijn', zoals onder de foto in *De Gouden Engel* stond). In de Kleine Bazar werd van alles verkocht, o.a. manufacturen. Op een stuk bewaard gebleven pakpapier, dat Jan Bijpost voor mij kopieerde, staat:

"Manufacturen en Heeren-Mode-Artikelen.

Speciaal adres voor Schorten, Kousen, Wol, Sajet enz, enz Verder kruidenierswaren en tabaksartikelen.

Op de eerder genoemde Ansichtkaart ziet men op de buitenkant van de winkel reclameborden voor Erdal schoensmeer, K. Tiktak thee en koffie, Niemeijer's Tabak, Helling

„De Kleine Bazar”

Wed. J. J. v. d. ZEIJDEN - KOEDIJK

Manufacturen en Heeren-Mode-Artikelen
Speciaal adres voor Schorten, Kousen, Wol, Sajat enz. enz.

Kwaliteits Tabakken, Persil, plus een aantal borden die niet leesbaar zijn.

Hoewel veel Koedijkers Dieuwertje kenden, was ook zij niet in Koedijk geboren, maar in Sijbekarspel (1882). Toen zij in juni 1900 naar Koedijk kwam, kwam zij uit Heerhugowaard en ging zij eerst als dienstbode werken in het gezin van Jacob Keeman en Elieizabeth Keeman-Visser.

Ter inburgering in Koedijk ging ze ook zingen bij het in 1904 opgerichte koor T.A.V.E.N.U. (Tot Aangename Verpozing En Nuttige Uitspanning). We vonden haar als een van de alten in een programmaboekje uit 1906. Volgens Henk J. Slot,

een stuk bewaard gebleven pakpapier

die nu nog in de voormalige winkel – verbouwd tot woonhuis – woont, heeft Dieuwertje het gehele pand in 1903 gekocht en is daarin de winkel begonnen. Zij was dus een ondernemende vrouw want ze was toen 21 jaar oud. Omdat de financiële lasten wel wat zwaar waren heeft ze op een gegeven moment de aan de noordkant liggende helft van dat huis voor 1500 gulden verkocht aan H.J. Slot senior. In dat huis is de eerder genoemde Henk Slot in 1924 geboren. Ver daarvoor kwam Johannes Jacobus van der Zeijden naar Koedijk. Hij was, evenals zijn vader en grootvader, van beroep metselaar en kwam in 1890 in Abcoude-

Proostdij ter wereld. Hij kwam naar Koedijk om mij onbekende redenen. Het is denkbaar, dat hij er werk had gevonden, maar het is ook mogelijk, dat hij Dieuwertje al ergens had ontmoet, hoewel die kans klein is voor twee mensen die in zo ver uit elkaar liggende plaatsen woonden (zeker in die tijd). Hoe het ook zij, hij werd op 24 februari 1912 in Koedijk ingeschreven op het adres Kanaaldijk 164a. Dieuwertje en Jan (zijn roepnaam) trouwden drie maanden later op 23 mei 1912 (hij 21 en zij 30 jaar). Hun enige kind Frans Anthonius Alexander van der Zeijden werd op 15 januari 1913 op het adres Kanaaldijk 164 geboren.

Je zou kunnen zeggen: het waren snelle beslissers, die twee. Dat huwelijk heeft echter niet lang geduurd, want Jan overleed al (aan tyfus, zo wordt gezegd) op 26 september 1915 in het ziekenhuis in Alkmaar.

Frans Anthonius Alexander van der Zeijden

Daardoor ging Dieuwertje verder door het leven als de weduwe J.J. van der Zeijden en Jan was dus maar drieënehalf jaar Koedijker. Er zijn nog wel enkele raadsels rondom zijn persoon. Ik heb bijvoorbeeld niet kunnen achterhalen waar hij begraven is. Alle begraafplaatsbeheerders in de omgeving hebben op mijn verzoek in hun boeken en computers gezocht en zeggen zeker te weten "dat hij hier niet begraven is". Gecremeerd zal hij in die tijd nog wel niet zijn. Verder is er in de familie geen foto van hem bewaard gebleven. Wanneer iemand onder u iets meer over hem weet, zou ik dat graag van u horen. Ik houd mij aanbevolen voor aanvullingen en correcties (Jan Bijpost weet mijn adres). Dat huwelijk tussen die twee was mogelijk aanleiding tot enig rumoer in Abcoude en omgeving. Wat was namelijk het geval? Hij kwam uit een Rooms-katholieke familie, maar zij niet. En dat in 1912 met een halsoverkop huwelijk. Veel later hoorde ik van een neef van Jan van der Zeijden uit Utrecht, dat hij heel lang helemaal niet geweten heeft, dat hij nog een oom had gehad, die naar Koedijk was gegaan. Er was in zijn familie nooit gepraat over oom Jan en hij veronderstelt, dat Jan is doodgezwegen vanwege zijn huwelijk buiten de R.K.-kerk. Verder zal het feit dat hij betrekkelijk snel (24 jaar oud) is overleden, het ook gemakkelijker hebben gemaakt voor zijn familie om hem te "vergeten". Dieuwertje is niet hertrouwd en heeft het winkeltje gedreven tot

zij zelf plotseling op 52-jarige leeftijd overleed op 4 maart 1935.

Henk Slot junior het kruideniersvak geleerd. Dat beviel Slot blijkbaar zo

Haar grafsteen is nog te zien op de oude begraafplaats van Koedijk. Zoon Frans heeft nog gedurende korte tijd samen met zijn vrouw Rensje Maria Geus uit Alkmaar (in het zwart gehuwd op 1 mei 1935 vanwege het overlijden van Dieuwertje) het winkeltje voortgezet, maar zij verhuisden al na een paar jaar naar Alkmaar en lieten de winkel aan Jaap de Waal. Schoonvader Gouke Geus (voor zover ik weet geen familie van de kort geleden overleden heer Joan Pieter Geus) vond dat winkeltje in Koedijk "maar niks" en haalde Frans naar zijn tabaks-, sigaren en sigarettenhandel (later groothandel) in de Magdalenenstraat in Alkmaar. Jaap de Waal heeft de winkel in Koedijk tot 1948 voortgezet en tijdens die moeilijke periode (bezetting 1940-1945) heeft hij aan

Het winkeltje van Dieuwertje, Kanaaldijk Frans van der Zeijden, met zijn moeder.

goed, dat hij de winkel van 1948 tot 1972 heeft voortgezet. Daarna heeft hij de Centra-winkel verbouwd tot woonhuis (nu Kanaaldijk 179).

Frans van der Zeijden heeft overigens niet erg lang in de tabaksgroothandel kunnen werken, aangezien hij op 17 november 1944 als gevolg van zijn verzetsactiviteiten werd gefusilleerd in Alkmaar, maar dat is een heel ander verhaal, dat zich bovendien buiten Koedijk heeft afgespeeld. De naam Van der Zeijden in deze tak van de familie zal overigens verdwijnen, want Frans en Rensje kregen twee dochters.

Jan Bus
Krimpen aan den IJssel